

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ

Анастасія Варивончик

Київський національний університет культури і мистецтв

Анотація

Мета статті — проаналізувати культурологічні, екологічні та соціальні аспекти проектної діяльності ландшафтного дизайнера. *Методологія дослідження* поєднує теоретичні й емпіричні підходи, а саме: метод спостереження, метод вивчення та узагальнення, метод аналізу, порівняння, синтезу в дослідженні тенденцій і перспектив ландшафтного дизайну. *Результати*. Встановлено, що ландшафтний дизайн як загальнокультурний і екологічний фактор впливає на соціокультурний аспект життя людини та безпеку її діяльності. Ландшафтний дизайн трансформується у феномен, що поєднує екологічну безпеку, економічну доцільність і естетичну виразність. Проаналізовані сучасні засоби створення проектів ландшафтного дизайну. З допомогою ландшафтного дизайну в культурному просторі формуються нові цінності та норми, розширюються просторові орієнтації і форми суспільного розвитку. В глобальних проблемах людства визначена орієнтованість наукового і культурного векторів України на загальноєвропейські стандарти. *Наукова новизна* дослідження визначена тим, що ландшафтний дизайн розглядається у колі культурологічних, екологічних та соціальних проблем. Визначені головні тенденції та перспективи сучасного ландшафтного дизайну.

Ключові слова: ландшафт; ландшафтний дизайн; екосистема; біорізноманіття; вертикальні сади; контейнерне озеленення

Для цитування

Варивончик, А. (2022). Тенденції та перспективи ландшафтного дизайну. *Вісник КНУКиМ. Серія: Мистецтвознавство*, 46, 221-227. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.46.2022.258799>

ВСТУП

Глобальні екологічні, гуманітарні, соціальні, політичні проблеми прискорюють ефективність та оперативність створення сприятливого середовища для життєзабезпечення та життєдіяльності як окремої людини, так і суспільства загалом, зокрема в умовах обмежень, замкнутості просторів, ізоляцій.

Функції сучасного ландшафтного дизайну гарантують безпеку й естетизацію предметно-просторового оточення людини. Для ефективної проектної роботи ландшафтних дизайнерів та архітекторів необхідно знати особливості предметно-просторового середовища, його структуру, тенденції розвитку та фактори впливу, реалізовувати потребу в гармонізації індивіда з довкіллям.

Вплив ландшафтного дизайну на сучасне суспільство, екологію та культуру вимагає постановки не тільки практичних, а й фундаментальних

питань про конструювання соціально-культурного простору і проектування предметного середовища.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх публікацій показав значний науковий інтерес до проблем становлення і розвитку ландшафтного дизайну. Тенденції розвитку ландшафтного дизайну туристичних комплексів в етнічному стилі та загалом туристичного середовища досліджено К. Гордієнко та О. Борисовою (2015), Науковцями С. Мигаль та Г. Сомар (2011) проаналізоване соціосистемне середовище з позиції інвайронментології. Н. Крижановська, М. Вотінов та О. Смірнова (2019) визначили базові відомості про формування ландшафтних об'єктів у різні історичні епохи, провели типологію об'єктів ландшафтної архітектури і дизайну, підкреслили особливості проектування природоінтегрованих будівель.

Мета статті — проаналізувати культурологічні, екологічні та соціальні аспекти проектної діяльності ландшафтного дизайнера.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Глобальні проблеми: дефіцит води, зміна клімату, бідність, продовольча безпека, вирубаня лісів і втрата біорізноманіття взаємопов'язані. Варто докласти зусиль, щоб антропогенні ландшафти змогли надавати численні переваги і функціонувати як багатофункціональні. Ландшафт відіграє важливу роль у культурній, екологічній, природоохоронній та соціальній сфері громадських інтересів, формує сприятливий ресурс для економічної діяльності та місцевої культури. Візуальне сприйняття простору, а саме ландшафту, — здатність людини осягати розташування об'єктів у просторі, є складною навичкою, яка забезпечує чітку орієнтацію у фізичному середовищі, дозволяє виявляти та розпізнавати напрямок та місце об'єктів щодо спостерігача чи інших об'єктів, а також сприймати абсолютні та відносні розміри та відстані з використанням різноманітних візуальних сигналів. Сприймання простору не обмежується лише зоровим сприйняттям, також активно залучений слуховий і вестибулярний апарат. До істотніших закономірностей процесу візуального сприйняття належать: цілісність, предметність, свідомість, узагальненість, константність, вибірковість, апперцепція (визначається залежністю сприйняття від досвіду, знань, умінь, поглядів, інтересів, певного ставлення людини до дійсності), флюентність (швидкість коригування мозком зображення на сітківці ока для найточнішого сприйняття властивостей та якостей об'єкта — величини, форми, пропорцій) та флексибільність (готовність швидко перемикається з сприйняття тривимірного простору на сприйняття площини малюнка та назад, загалом під час малювання з натури). Перелічені процеси, пов'язані зі сприйняттям простору, відіграють активну роль у розвитку людини та у формуванні культури. Зменшення різноманітності багатьох ландшафтів, погіршення їхніх характеристик внаслідок численних факторів завдає шкоди якості повсякденного життя населення. Питання, пов'язані зі збереженням, відновленням природних ландшафтів на території України, нині стають предметом національної політики. Верховна Рада України ухвалила як закон законопроект № 5198 «Про ландшафти», який спрямований на забезпечення охорони, управління та планування ландшафтів для їхнього заощадження ("Закон України", 2012).

Ландшафт відіграє важливу роль у культурній, екологічній, природоохоронній та соціальній сферах суспільних інтересів, є сприятливим ресурсом для економічної діяльності та сприяє формуванню місцевої культури. Це основний компонент природної та культурної спадщини, що робить внесок у добробут людей та зміцнення європейської самобутності. Ландшафтний дизайн є ключовою умовою збереження індивідуального та соціального добробуту, що передбачає права та обов'язки кожного громадянина на природну та культурну спадщину.

У роботі над дизайн-проектом ландшафту розробнику необхідно враховувати сукупність культурних, природних та геологічних факторів, економічні та соціальні потреби суспільства, дотримуватись принципів сталого (збалансованого) розвитку ландшафтних компонентів, збереження взаємозв'язків між ними, забезпечення цілісності екосистемних функцій. Діяльність ландшафтного дизайнера спрямована на покращення, відновлення та формування ландшафтів, забезпечення збалансування змін, викликаних соціальними, економічними та екологічними процесами, що здійснюється в межах основних принципів сталого розвитку (Білоконь, 2001). Дизайнер ландшафту здатний поєднувати наукові технічні знання з художньою підготовкою, сприймати територію та ландшафт як процес, у якому взаємодіють, еволюціонують та змінюються фактори соціально-економічного, біофізичного, адміністративно-правового та культурного характеру, працюючи в широкому діапазоні масштабів та типів проектів з технічною, екологічною, культурною та естетичною основою, пов'язаною з проектуванням та використанням ландшафту (Білоконь, 2001). Спеціаліст цієї галузі має постійно набувати нові знання про будівельні технології та матеріали (інертні та біологічні), щоб застосовувати їх під час проектування, будівництва та обслуговування ландшафту, освоювати нові технології проектування та презентації об'єктів, розвивати фундаментальні навички у галузі проектування ландшафтно-архітектури, а також управління та обслуговування відкритих просторів. Турбота про довкілля та збереження цілісності біорізноманіття – основна та пріоритетна умова забезпечення сталого розвитку та відновлюваності порушених екосистем, збереження цілісності ландшафтів. Одним із найчастіше застосовуваних термінів в екології ландшафту є екосистема. Початкове визначення цього поняття датується 1935 роком і належить А. Тенслі:

Весь комплекс організмів у будь-якому екологічному цілому може мати назву «біом». Основне

поняття для «біома», що розглядається разом із усіма чинними неорганічними факторами його середовища, є екосистема. У екосистемі органічні і неорганічні чинники є складовими, які у порівняно постійній динамічній рівновазі.

Ю. Білоконь (2001) характеризує екосистему з погляду її екологічної стійкості, здатності відновлювати вихідний або близький до нього стан після будь-якого природного чи антропогенного впливу, який проявляється у відхиленні екосистеми від її первісних параметрів.

Відновлення екосистем має основне значення для досягнення цілей у галузі сталого розвитку, зокрема у галузі зміни клімату, викорінення злиднів, забезпечення продовольчої безпеки, збереження водних ресурсів та біорізноманіття, і визначається як процес відновлення екологічної функції ландшафтів, водойм, іншими словами, підвищення родючості, продуктивності та можливості екосистем задовольняти потребам суспільства. Це може бути реалізовано, наприклад, за допомогою природного відновлення надмірно експлуатованих екосистем або шляхом посадки дерев та інших рослин.

Географічний ландшафт — генетично однорідна ділянка (сегмент) ландшафтної сфери з єдиним геологічним фундаментом, однотипним рельєфом, гідрокліматичним режимом, поєднанням ґрунтів та біоценозів та характерною для нього морфологічною структурою. Компонентами ландшафту є гірські породи, вода, лід, сніг, ґрунт, повітряні маси, рослинність та тваринний світ. У містобудуванні ландшафт — об'єкт гармонійної сполуки природної та антропогенної складової для створення культурного ландшафту та його підтримання. Проблема органічного взаємозв'язку міста та природного середовища зберігає першорядне значення на всіх етапах розвитку містобудування. Ця проблема розроблялася провідними науково-дослідними та проектними інститутами України, розглядалася у багатьох роботах закордонних та українських містобудівників: К. Лінча, Ле Корбюзьє, Й. Фрідмана, В. Єлизарова, В. Ладного, Б. Приймака, Ю. Білоконя, Е. Грушки, Т. Панченко, М. Дьоміна та др.

У ХХ столітті конфлікт між антропогенною діяльністю людини та природним середовищем об'єднав зусилля містобудівників та зумовив розвиток нових наукових розділів та напрямів теорії і практики містобудування: урбоєкології, естетики містобудування, культурології, екології ландшафту, ландшафтної архітектури. Розвиток містобудування під впливом урбанізації і науково-технічної революції виявив низку критичних змін в умовах взаємозв'язку міст і природи.

У другій половині ХХ століття структура ландшафтної термінології стає дрібнішою. Залежно від домінувальної функції, просторової організації та об'єктів проектування визначаються ландшафти — урбанізовані, сільськогосподарські, рекреаційні, технічні, лісогосподарські, водогосподарські та ін. Урбанізований ландшафт (гранично антропогенний) — ландшафт із інтенсивним розвитком міських поселень. Ландшафт техногенний (промисловий індустріальний) — крайній серед антропогенних ландшафтів з елементів технічного походження і природних дещо деградованих. Ландшафт сільськогосподарський (агрорландшафт) — антропогенний ландшафт, який використовується переважно для землеробства та тваринництва, включає техногенні елементи (дороги, забудови) (Кушниренко, 2003). Лісогосподарський ландшафт — антропогенний ландшафт з переважанням природних компонентів, поєднує функції — природоохоронну, рекреаційну. Ландшафт поселень (міста, сільського поселення) — антропогенний, здебільшого — культурний, ландшафт з певним ступенем переосвіченості природної основи, яка залежить від величини поселення, наявності та профілю промислових виробництв, транспорту та інших факторів. Архітектурний ландшафт — це ландшафт, що сформувався в процесі цілеспрямованої архітектурної та містобудівної діяльності. Він трактується також як різновид антропогенного, культурного ландшафту. Архітектурний ландшафт складають будівлі та споруди, природні компоненти, в яких виявляються регіональні природні особливості. Поняття «архітектурний ландшафт», «ландшафт міста», «ландшафт житлового середовища», «ландшафт виробничого середовища» все міцніше входять у теорію та практику містобудування (Кушниренко, 2003).

Наприкінці ХХ ст. ландшафтна термінологія у містобудуванні почала закріплюватися на законодавчому рівні як один із об'єктів культурної спадщини, що вимагає охорони. Одним із перших такого роду документів є Рекомендації ЮНЕСКО «Про збереження краси та характеру пейзажів та місцевостей» (1962 р.), «Міжнародна Хартія з консервації та реставрації пам'яток» (1964 р., так звана Венеціанська Хартія). Європейська Хартія про архітектурну спадщину, прийнята Комітетом міністрів Ради Європи в 1975 р. виділила як об'єкт архітектурної спадщини, що підлягає збереженню «старовинні міста та традиційні села в їхньому природному чи рукотворному оточенні». Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи, прийнята в 1981 р., включає в поняття архітектурна спадщина «спільні твори людини і природи

як місця, частково забудовані і досить відмінні та однорідні, щоб можна було визначити їхні топографічні ознаки, і, що представляють явний історичний, археологічний, художній, науковий, соціальний чи технічний інтерес» (Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций, б.г.). Виділення ландшафту як об'єкта природоохоронної культурної спадщини призвело до формування нових розділів у понятійно-термінологічному словнику ландшафту. Поняття «культурний ландшафт» позначає такий ландшафт, який людина трансформувала для забезпечення власних потреб і який постійно вдосконалює. У культурному ландшафті зустрічаються як природні об'єкти і об'єкти людської життєдіяльності, так і штучні об'єкти. Міра окультурення ландшафту визначається ставленням первісних природних складових частин до антропогенних складових частин. Культурний ландшафт формується на основі первинного чи натурального ландшафту. Культурним ландшафтом називають такі новоутворення, в яких здійснені людиною зміни можуть підтримуватись лише силами людини. Протилежністю культурного виступає деградований ландшафт, що виникає внаслідок нераціональної діяльності людини, катастроф антропогенного чи природного походження, а також воєнних конфліктів та інших несприятливих впливів на ландшафти, внаслідок чого здатність виконувати функції відтворення здорового середовища деградують (Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций, б.г.).

Деградовані ландшафти виникають там, де людина внаслідок неусвідомлених дій або з корисливою метою порушує природну рівновагу складних фітоценозів, провокує тривалі прогресувальні зміни. Рекультивация деградованих ландшафтів є нині одним із пріоритетних напрямів розвитку містобудівної практики та теорії, що пов'язано з удосконаленням функціональної та планувальної структури міста, покращенням екологічних та естетичних якостей міських земель, заповненням нинішнього дефіциту міських територій.

Природоохоронна громада почала звертати увагу на науку про екологію ландшафту ще у 1980-х роках. У Міжнародній Програмі ООН з навколишнього середовища у 2015 році ландшафтний підхід втілює управління екосистемами. ЮНЕП використовує підхід у проєкті «Екосистемне управління продуктивними ландшафтами», вважаючи перспективою ландшафту найважливішою шкалою для поліпшення сталого використання біорізноманіття (Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций, б.г.).

Нині більше 20 відсотків покритої рослинністю поверхні планети демонструють тенденцію до зниження родючості, пов'язаного з ерозією, виснаженням та забрудненням у всіх частинах світу. До 2050 року деградація та зміна клімату можуть спричинити зниження врожайності на 10 відсотків у всьому світі та до 50 відсотків у деяких регіонах (Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций, б.г.).

Активізація зусиль з масштабного відновлення деградованих та пошкоджених екосистем є ефективним заходом боротьби зі зміною клімату та підвищення продовольчої безпеки, водопостачання та біорізноманіття. Деградація наземних та морських екосистем підриває добробут 3,2 мільярда людей і спричиняє економічні втрати у розмірі орієнтовно 10 відсотків річного світового валового продукту у формі втрати різновидів тварин та рослин та екосистемних послуг. Ключові екосистеми, які надають численні послуги, необхідні для виробництва продовольства та ведення сільського господарства, включаючи постачання прісної води, захист від небезпек та забезпечення сприятливого довкілля для таких видів, як риба та запилювачі, руйнуються швидкими темпами (Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций, б.г.).

Знищення лісів та інших природних ландшафтів, зростання антропогенного впливу на природу зажадали озеленення ландшафтної архітектури, завдання якої входили: боротьба з пиловим, газовим та іншими видами забруднення, шумом, впливом вітру, повеннями та іншими несприятливими явищами. Озеленення як елемент ландшафтного дизайну та архітектури спричиняє суспільну цікавість. Зокрема, це об'єкти соціальної інфраструктури: громадські центри, міські вулиці та площі, парки, сквери. Для здорового та сприятливого життя населення необхідний баланс в екологічній ситуації, проте не завжди достатньо для цього лише озеленення територій міст. Щоб збільшити екопростір варто залучити альтернативні методи озеленення, об'єктами якого є будівлі та споруди. У наші дні ідея використання дахів та стін як об'єктів ландшафтного дизайну міста не лише отримала міжнародне визнання та здійснюється у всіх регіонах та країнах світу, незалежно від особливостей клімату (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.). Перспективним напрямом озеленення міст стає контейнерне озеленення. У таких умовах, за правильного і раціонального догляду за рослинами, вони не схильні до витоптування, не страждають від засолення ґрунту, який обмежений стінками контейнера, менше схильний до вимивання та розпилення. До контейнерного озеленення належить: фасадне, покрівельне, вертикальне, мобільне озеленення, — які збагачують естетичну складову міст,

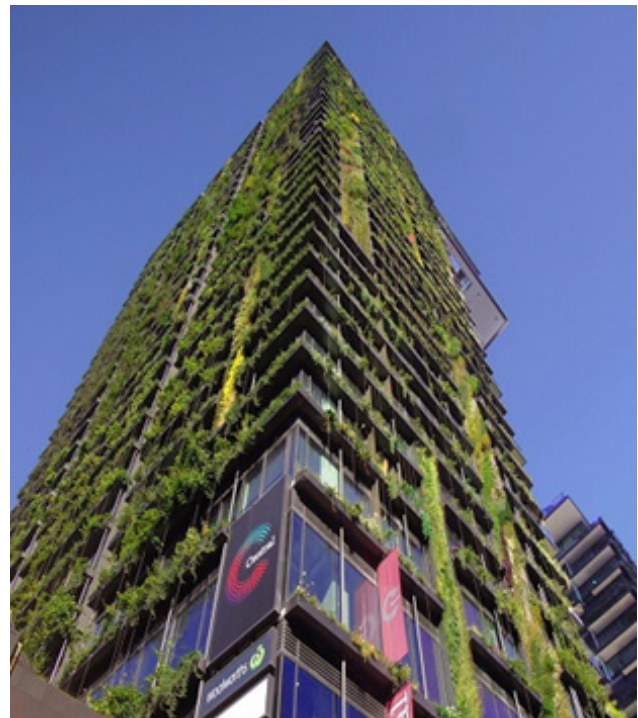
покращують екологічні та мікрокліматичні показники міського середовища та приміщень, знижують витрати на опалення та кондиціонування приміщень, оберігають від перегріву та УФ-опромінення покриттів (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.).

Вертикальне озеленення як озеленення садових і паркових споруд та фасадів будівель виконує декоративну функцію ландшафтного дизайну; ізолює та зонує простір; покращує мікрокліматичні та екологічні показники завдяки захисту від вітру, сонця та регулюванню теплового режиму; збільшує озеленену площу за збереження масштабів ділянки; посилює звукоізоляцію, що залежить від густоти листя; створює фауну нового екологічного простору. Однією з основних вимог, що висуваються до рослин під час озеленення є вибір асортименту рослин: стійкість до місцевих погодних умов, розміри, здатність виростати в умовах обмеженого обсягу субстрату, їхня стійкість до газоподібних забруднювачів атмосфери тощо (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.).

Враховуючи вищевикладені умови проектування ландшафту, слід відзначити доктора природничих наук Патріка Блана, який розробив систему стін для вертикальних садів із металевих каркасів, шарів повсті та системи водопостачання (що також забезпечує рослини необхідними їм поживними речовинами). Ця конструкція кріпиться до металевого каркаса на стіні, на який укладається ПВХ-пластина товщиною 10 мм, з двома шарами поліамідної повсті товщиною 3 мм (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.). Вони підтримують коріння рослин. Іригаційна система складається з трубок, керованих клапанами, які подають розчин із мінералами, просочують повсть і забезпечують ріст і розвиток рослин, а те, що залишається, коли досягає найнижчої частини, збирається в жолоб і повертається в мережу. Це повністю стійка структура, заснована на концепціях біоміметики, тобто на природних процесах, які вивчаються та адаптуються для використання як стратегії у повсякденному житті людей. Науковий інтерес до вертикальних садів викликав проєкт 2004 року на фасаді Музею на набережній Бранлі, довжиною 200 м та висотою 12 м, що складався з понад 150 видів рослин (загалом майже 15 000 шт). Проєкти дизайнера відомі у всьому світі. У 2015 році в Бангкоку, в торговому центрі EmQuartier (Таїланд) представили висячий сад із рослин типових для тропічних лісів, який спускався спіралью з 6-го поверху на 1-й, загальною довжиною майже 100 метрів (Рис. 1). Зелений фасад будівлі One Central Park Building в Сідней (Австралія) займає площу 1200 м² і містить 23 вертикальні сади (Рис. 2). У цих садах налічується 350 різних видів та загалом 35 000 рослин (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.).

Рис. 1. Вертикальний сад у вигляді люстри, торговий центр EmQuartier, Бангкок, Таїланд (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.). Джерело: веб-сайт Патріка Блана «Вертикальний сад». Хені (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.).

Рис. 2. Зелений фасад будівлі One Central Park Building, Сідней, Австралія. Джерело: веб-сайт Патріка Блана «Вертикальний сад». Хені (Vertical Garden Patrick Blanc, n.d.).

ВИСНОВКИ

У зв'язку з бурхливим розвитком урбанізації території актуальності набувають питання екологічного перетворення середовища міських громадських просторів та об'єктів для збалансованої життєдіяльності суспільства. Погіршення екологічного стану, деградація компонентів ландшафту спричинили стрімкий розвиток парків, масштабне озеленення автомобільних і пішохідних вулиць, площ та іншого різноманіття, — це стратегія комплексного управління земельними, водними та живими ресурсами для збереження та сталого розвитку.

Наукова новизна дослідження визначена тим, що ландшафтний дизайн розглядається у колі культурологічних, екологічних та соціальних проблем. Визначені головні тенденції та перспективи сучасного ландшафтного дизайну.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Білоконь, Ю. М. (2001). *Регіональне планування (сутність та значення)* (І. О. Фомін, ред.). Укрархбудінформ.
- Гордієнко, К., & Борисова, О. (2015, 14-15 травня). Перспективи застосування ландшафтного дизайну в туристичних комплексах. Етнічний аспект. В *Наука. Освіта. Молодь*, Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ч. 1, с. 75-77). Візаві. https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2015_1/27.pdf
- Закон України № 5198 «Про ландшафти». (2012). Ландшафтний дизайн України. <https://sad.ukr.bio/ua/articles/1137/>
- Крижановська, Н. Я., Вотінов, М. А., & Смірнова, О. В. (2019). *Основи ландшафтно-архітектури та дизайну*. Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.
- Кушниренко, М. М. (2003). Структура и содержание терминологии ландшафта в градостроительстве. *Научный вестник НЛТУ Украины*, 13(5), 162-170.
- Мигаль, С. П., & Сомар, Г. В. (2011, 24–25 листопада). Інвайронментологія та дизайн – основа формування соціосистемного середовища в контексті сталого розвитку. В *Україна: Схід-Захід – проблеми сталого розвитку*, Матеріали другого туру Всеукраїнської науково-практичної конференції (Т. 1, с. 201-203). Редакційно-видавничий центр НЛТУ України.
- Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций. (б.г.). *Новое Десятилетие восстановления экосистем ООН предлагает беспрецедентную возможность для создания рабочих мест, обеспечения продовольственной безопасности и решения климатических проблем*. Взято 25 мая, 2021 из <https://www.fao.org/news/story/ru/item/1183542/icode/>

Vertical Garden Patrick Blanc. (n.d.). *Home*. Retrieved May 25, 2022, from <https://www.verticalgardenpatrickblanc.com/>

REFERENCES

- Bilokon, Yu. M. (2001). *Rehionalne planuvannia (sutnist ta znachennia)* [Regional planning (essence and significance)] (I. O. Fomin, Ed.). Ukrarkhbudinform [in Ukrainian].
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. (n.d.). *Novoe Desyatiletie vosstanovleniya ekosistem OON predlagaet besprecedentnyuyu vozmozhnost' dlya sozdaniya rabochikh mest, obespecheniya prodovol'stvennoi bezopasnosti i resheniya klimaticeskikh problem* [New UN Decade on Ecosystem Restoration offers unparalleled opportunity for job creation, food security and addressing climate change]. Retrieved May 25, 2022, from <https://www.fao.org/news/story/ru/item/1183542/icode/> [in Russian].
- Hordiienko, K., & Borysova, O. (2015, May 14-15). Perspektivy zastosuvannia landshaftnoho dyzainu v turystychnykh kompleksakh. Etnichnyi aspekt [Prospects for the use of landscape design in tourist complexes. Ethnic aspect]. In *Nauka. Osvita. Molod* [Science. Education. Youth], Proceedings of the VIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Pt. 1, pp. 75-77). Vizavi. https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2015_1/27.pdf [in Ukrainian].
- Kryzhanovska, N. Ya., Votinov, M. A., & Smirnova, O. V. (2019). *Osnovy landshaftnoi arkhitektury ta dyzainu* [Fundamentals of landscape architecture and design]. O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv [in Ukrainian].
- Kushnirenko, M. M. (2003). Struktura i sodержanie terminologii landshafta v gradostroitel'stve [The structure and content of landscape terminology in urban planning]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy* [Scientific Bulletin of UNFU], 13(5), 162-170 [in Russian].
- Myhal, S. P., & Somar, H. V. (2011, November 24–25). Invaironmentolohiia ta dyzain – osnova formuvannia sotsiosystemnoho seredovyshcha v konteksti staloho rozvytku [Environmental science and design – the basis for the formation of the socio-system environment in the context of sustainable development]. In *Ukraina: Skhid-Zakhid – problemy staloho rozvytku* [Ukraine: East-West – problems of sustainable development], Proceedings of the second round of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Vol. 1, pp. 201-203). UNFU Publishing [in Ukrainian].
- Vertical Garden Patrick Blanc. (n.d.). *Home*. Retrieved May 25, 2022, from <https://www.verticalgardenpatrickblanc.com/>
- Zakon Ukrainy № 5198 "Pro landshafty" [Law of Ukraine № 5198 "On Landscapes"]. (2012). Landshaftnyi dyzain Ukrainy. <https://sad.ukr.bio/ua/articles/1137/> [in Ukrainian].

LANDSCAPE DESIGN TRENDS AND PROSPECTS

Anastasiia Varyvonchyk

Kyiv National University of Culture and Arts

Abstract

The purpose of the article is to analyse the culturological, environmental and social aspects of the project activity of a landscape designer. *Methods.* The author applies a combination of theoretical and empirical approaches, namely: the method of observation, the method of study and generalisation, the method of analysis, comparison, and synthesis in the study of trends and prospects of landscape design. *Results.* It is established that landscape design as a general cultural and environmental factor affects the socio-cultural aspect of human life and the safety of its activities. Landscape design is transformed into a phenomenon that combines environmental safety, economic feasibility, and aesthetic expressiveness. The article provides an analysis of the modern means of creating landscape design projects. With the help of landscape design, new values and norms are formed in the cultural space, spatial orientations and forms of social development are expanded. The global issues of humanity determine the orientation of scientific and cultural vectors of Ukraine to European standards. *The scientific novelty* of the study is determined by the fact that landscape design is considered in the range of cultural, environmental, and social issues. The main trends and prospects of modern landscape design are identified.

Keywords: landscape; landscape design; ecosystem; biodiversity; vertical gardens; container landscaping

Інформація про автора

Анастасія Варивончик, доктор мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133, ORCID iD: 0000-0002-4455-1109, e-mail: varivonchik@ukr.net

Information about the author

Anastasiia Varyvonchyk, DSc in Art Studies, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, 36 Ye. Konovaltsia St., Kyiv, 01133, Ukraine, ORCID iD: 0000-0002-4455-1109, e-mail: varivonchik@ukr.net

